

โครงการ พัฒนาแนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคลมร้อน (CNPg: HEAT STROKE) ในหอผู้ป่วยวิกฤต

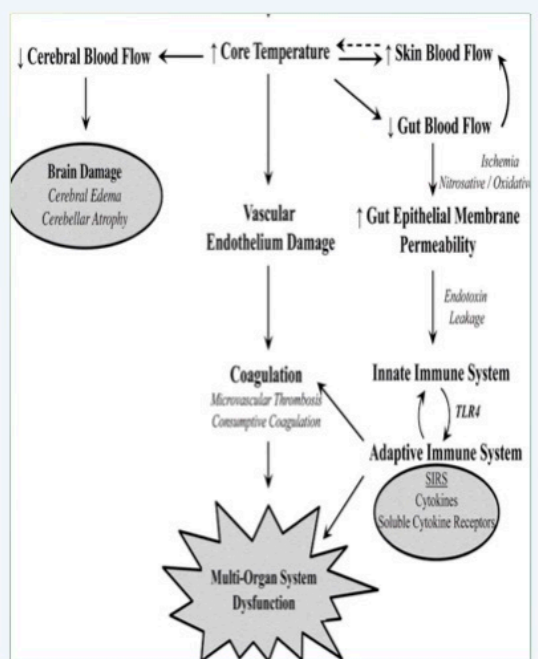

24th HA National Forum

ที่มาและความสำคัญ

สว.พระมงกุฎเกล้า มีภารกิจหลักในการรักษากำลังรบ เมื่อมีการฝึกทหาร บางครั้งทหารต้องฝึกท่ามกลางอากาศที่ร้อน อบอุ่น ย่อมได้รับบาดเจ็บจากความร้อนขณะฝึกได้ เป็นเหตุให้เกิดโรคลมร้อนจากการออกกำลังกาย (Exertional heat stroke)

โรคลมร้อน หรือ Heat Stroke มีอาการที่สำคัญ คือ มีอุณหภูมิแกนกลางมากกว่า 40 °C ร่วมกับ ระดับความรู้สึกตัวเปลี่ยนแปลง ความสำคัญขึ้นอยู่กับ การวินิจฉัยโรคว่าเป็นโรคลมร้อนหรือโรคติดเชื้อ ซึ่งมีอุณหภูมิในร่างกายสูงทั้งสองโรค แต่การดูแลรักษาต่างกัน การรักษา Heat stroke เป้าหมายคือการลดอุณหภูมิอย่างรวดเร็ว แต่ถ้าวินิจฉัยผิดพลาดโดยคิดว่า ใช้เกิดจากติดเชื้อ ต้องรักษาโดยการหาแหล่งเชื้อ ทำให้เกิดความล่าช้าในการลดอุณหภูมิได้

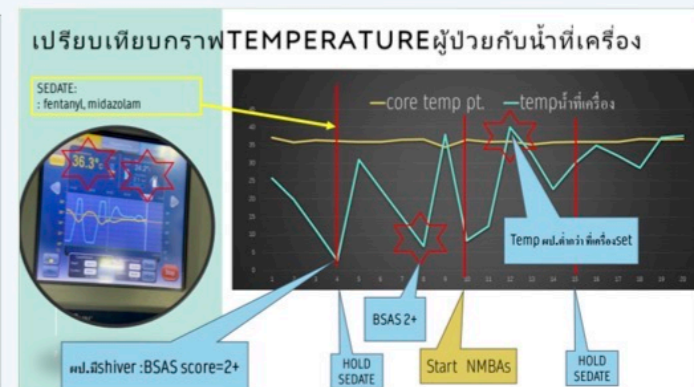
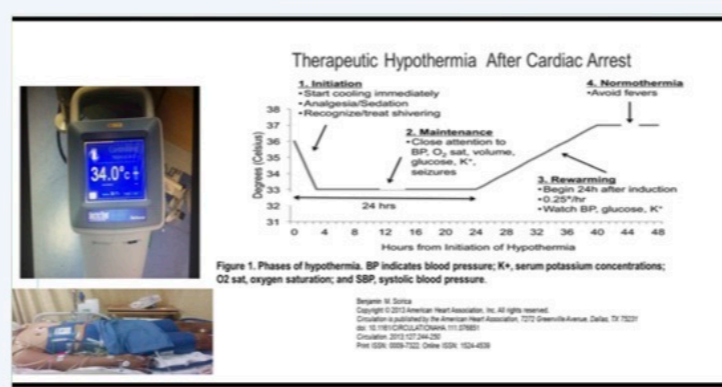
วิธีการปฏิบัติ

CRITICAL NURSING PRACTICE GUIDELINE FOR HEAT STROKE (CNPg : HS)

หัวข้อ	รายละเอียด	วัตถุประสงค์	การประเมินผล
การประเมินผู้ป่วย	ประเมินสัญญาณชีพ, ระดับความรู้สึกตัว, อุณหภูมิร่างกาย	ระบุผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงหรือมีอาการของโรคลมร้อน	บันทึกค่าสัญญาณชีพ, ระดับความรู้สึกตัว, อุณหภูมิร่างกาย
การให้การดูแล	การลดอุณหภูมิอย่างรวดเร็ว, การให้สารน้ำ, การป้องกันการติดเชื้อ	ลดอุณหภูมิแกนกลางลงต่ำกว่า 40°C, ป้องกันภาวะขาดน้ำ, ป้องกันการติดเชื้อ	บันทึกค่าอุณหภูมิแกนกลาง, ปริมาณน้ำที่ได้รับ, อาการของการติดเชื้อ
การเฝ้าระวัง	เฝ้าระวังสัญญาณชีพ, ระดับความรู้สึกตัว, อุณหภูมิร่างกาย	ตรวจจับการเปลี่ยนแปลงของสัญญาณชีพ, ระดับความรู้สึกตัว, อุณหภูมิร่างกาย	บันทึกค่าสัญญาณชีพ, ระดับความรู้สึกตัว, อุณหภูมิร่างกาย
การรายงานผล	รายงานผลการดูแลผู้ป่วย, ปัญหาที่พบ, แนวทางการแก้ไข	สื่อสารข้อมูลการดูแลผู้ป่วย, ปัญหาที่พบ, แนวทางการแก้ไข	บันทึกผลการดูแลผู้ป่วย, ปัญหาที่พบ, แนวทางการแก้ไข

SCAN QR CODE CNPg : HS

เดิมเมื่อเกิด HS จะตั้งรับและรอให้เกิดการบาดเจ็บจากความร้อนจนเป็น major heat related illness จึงส่งมารักษา ตั้งแต่ปี พ.ศ.2559 ได้เริ่มศึกษาแนวทางเพื่อป้องกันการอันตรายจากความร้อน เมื่อมีการฝึกทหารพบว่าโรคลมร้อนป้องกันได้และทหารต้องไม่เกิดอันตรายจนถึงขั้นเสียชีวิตจากโรคลมร้อน

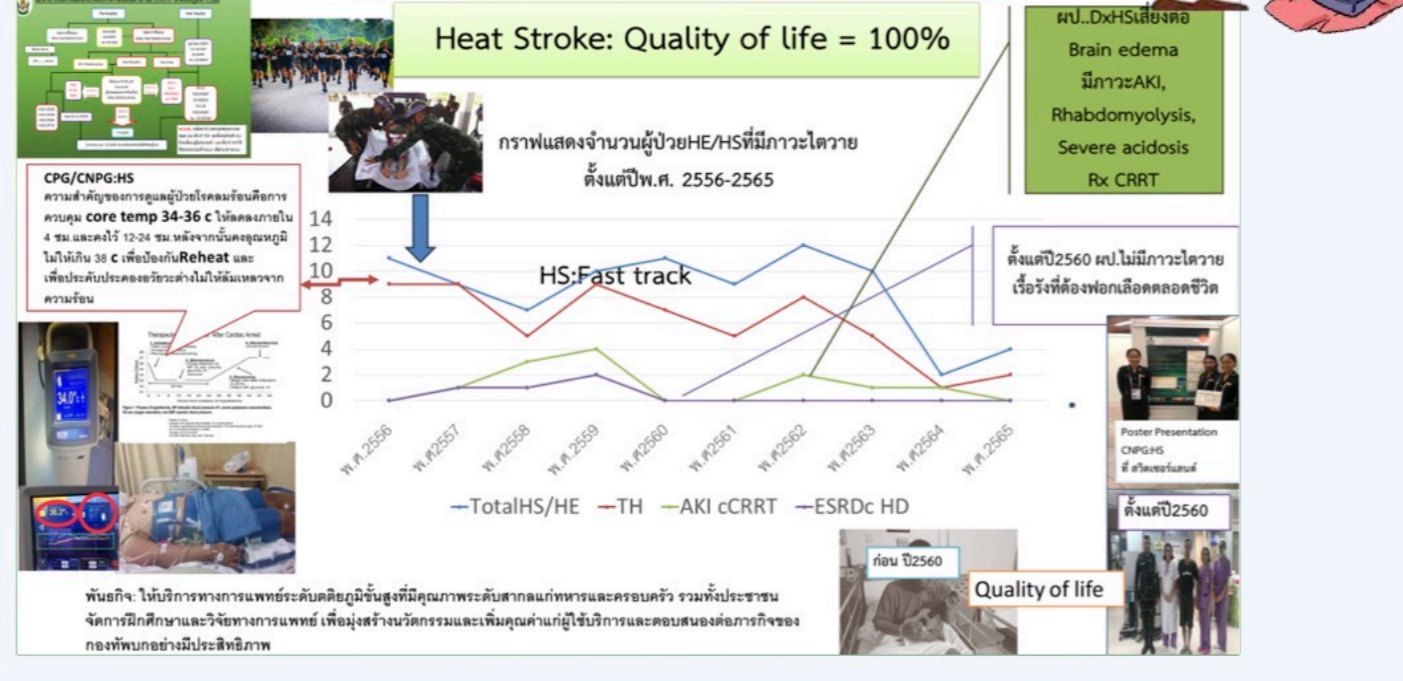

ความสำคัญของ heat stroke ต้องลดอุณหภูมิและควบคุมอุณหภูมิในร่างกายไม่ให้สูงมากกว่า 38 °C อย่างรวดเร็วภายใน 3-4 ชั่วโมง อย่างต่อเนื่องเพื่อลดอันตรายจากความร้อนที่สะสมอยู่ในตัวผู้ป่วย จากนั้นคงอุณหภูมิร่างกาย 33-36 องศาเซลเซียส เป็นระยะเวลา 12-24 ชั่วโมง จะช่วยลดความรุนแรงที่ระอุในร่างกาย ป้องกันอวัยวะภายในล้มเหลว

ข้อควรพิจารณาการติดตามอุณหภูมิที่ควบคุมอุณหภูมิ
-การลดอุณหภูมิที่รวดเร็วของอุณหภูมิของผ.ก่อน ถ้าสูง สูงกว่า temp ผ.จะเสถียรนอนในน้ำร้อน -การประเมิน shiver (BSAS score) มีความสำคัญในการลด pain ในกรณีผ.มี shivering 2+ -3+ จะทำให้ผ. pain และส่งผลให้การเกิด heat ได้ **จุดเน้น** ที่อุปกรณ์ที่วัดอุณหภูมิในร่างกายต้องเชื่อถือได้ -ประเมินภาวะ agitation โดย RASS score = 0-1 เพื่อเป็นเกณฑ์พิจารณาการบริหารยา sedative -ถ้า temp ผ. และน้ำที่เครื่องสัมพันธ์กันค่า temp จะแตกต่างกันไม่เกิน 1.5 c แต่ถ้า temp น้ำต่ำกว่าค่า temp ผ. และน้ำที่เครื่องสัมพันธ์กัน ค่า temp จะแตกต่างกันไม่เกิน 1.5 c แต่ตามต้องการ หลัง rewarm ผ. จะดีดีและฟื้นตัวเร็ว ลดการเกิด heat

ผลลัพธ์

ตั้งแต่ พ.ศ. 2560-ปัจจุบัน
• อัตราการรอดชีวิต 100 เปอร์เซ็นต์

วัตถุประสงค์

Micu-1 สว.พระมงกุฎเกล้า ได้จัดทำแนวทาง การดูแลผู้ป่วยโรคลมร้อน (Critical Nursing Practice Guidelines for Heat Stroke) ขึ้นในปี 2561 ได้รับการปรับปรุงและเผยแพร่ CNPg for HS ไปยัง สว.ในกองทัพบก ซึ่ง CNPg ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามการลดอุณหภูมิอย่างใกล้ชิด และเป็นแนวทางในการดูแลผู้ป่วย HS ให้ครอบคลุมทุกระบบอย่างเป็นองค์รวม เพื่อให้ผู้ป่วยปลอดภัย และมีคุณภาพชีวิตที่ดีดังเดิม

การเผยแพร่ผลงาน CNPg for HS

การนำเสนอผลงาน CNPg HS ประเทศนิวซีแลนด์ พ.ศ.2561

เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการดูแลผู้ป่วย HS ให้แก่ สว.ในสังกัดกองทัพบก 37 โรงพยาบาล

อนาคต

การใช้ Critical Nursing Practice Guidelines for Heat Stroke ในผู้ป่วยโรคลมร้อนที่มีภาวะวิกฤต ร่วมกับมีระดับความรู้สึกตัวเปลี่ยนแปลง การลดอุณหภูมิมีความสำคัญมากตั้งแต่จุดเกิดเหตุ ต้องลดอุณหภูมิอย่างรวดเร็วอย่างต่อเนื่องก่อนส่งมายัง ICU เพื่อควบคุมอุณหภูมิให้คงที่ โดยวิธีการทำ Therapeutic hypothermia ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้
1.) Initial cooling 2.) Maintain cooling 3.) Rewarm 4.) Normothermia ซึ่งมีการประเมิน CPOT score, RASS score และ Shivering score รวมทั้งการติดตามอุณหภูมิที่ควบคุมอุณหภูมิ เพื่อให้ผู้ป่วยปลอดภัยทั้งจากอุณหภูมิที่สูงและการควบคุมอุณหภูมิภายนอกที่เย็นจัด ความสำคัญของการดูแลผู้ป่วย HS คือ **การลดอุณหภูมิอย่างรวดเร็วที่สุด**

เจ้าของผลงาน
พ.ท.หญิง อรุมา เฟ่งพินิจ
หัวหน้าหออภิบาลอายุรกรรม 1 สว.พระมงกุฎเกล้า
email : opengpinij@yahoo.com

GROWTH Mindset for Better Healthcare System